

HELSINGIN VAATTURIAMMATTIKOULUN PERUSTAMISVAIHEITA

Mikko Rusama

Ammattikuntalaitoksen hävittyä maastamme siirryttiin käsityöläisammateissakin elinkeinovapauden kannalle. Kuitenkin oli vuoden 1868 asetuksen kolmannen luvun määräysten mukaan jokaiseen kaupunkiin perustettava käsityö- ja tehdasyhdistys. Tällaiset yhdistykset olivat toisissa kaupungeissa käsityöläisten järjestötoiminnan jatkoa, toisissa taas yhteisen toiminnan ensimmäisiä ilmauksia. Käsityö- ja tehdasyhdistyksissä ei kuitenkaan jokin määrätty ammattiryhmä voinut luonnollisestikaan saada omia ammatillisia asioitaan siinä määrin esille, kuin se ehkä olisi halunnut, kun tietenkin yhdistyksen kaikille jäsenille hyödylliset yleiset kysymykset olivat etualalla. Sen vuoksi heräsi vähitellen eri ammattilaisten keskuudessa halu perustaa yhdistyksiä, joihin kuului vain yhden ja saman ammatin harjoittajia.

Näissä merkeissä perustettiin ensimmäiset räätälien ammattiyhdistykset jo 1880-luvun lopulla ja muutaman vuoden kuluttua asiakirjat kertovat Suomen räätälien ryhtyneen yhteisen järjestötoiminnan puuhaamiseen, sillä koko maata käsittävä räätäliammattilaisten kokous, johon osallistui sekä työnantajia että työntekijöitä, pidettiin 13—15 päivinä heinäkuuta 1894 Helsingissä VPK:n talolla.

Kokousselostuksesta ilmenee, että monien taloudellisten ja ammatillisten kysymysten ja alustusten sarjassa oli jo neljäntenä esityksenä räätälimestari O. Olanderin alustus: Kos-

ka sekä ammatti- että liike- ja yleisen sivistyksen tarve räätälinkin ammatissa alkaa tulla yhä tuntuvammaksi, niin mi- hin keinoihin pitäisi liikkeenharjoittajain ryhtyä, jotta ajan- mukainen oppilaitos ammatillemme saataisiin perustetuksi? On varsin ymmärrettävää, että kokouksessa läsnäolleet hy- vin vilkkaasti ottivat osaa alustusta seuranneeseen keskus- teluun, sillä kaikkia tuntui painavan raskaana huoli oppi- poikien kouluttamisesta, minkä taso ammattikuntalaitoksen lakkauttamisen jälkeen oli pahasti päässyt laskemaan. Alus- tajan mainittua esimerkkejä ulkomailla toiminnassa olevista räätälikouluista ja ehdotettua, että asiassa olisi käännyttävä valtion viranomaisten puoleen, usean puheenvuoron käyttä- jät alustajaan yhtyen korostivat, että ammattikoulun tulee olla yleisillä varoilla kannatettu oppilaitos eikä »ahvääri- laitos», sillä onhan kutoma- ym. teollisuuskouluja, niin mik- si ei yhtä hyvin voi olla oppilaitoksia myös räätäliammatin alalla. Päätökseksi tulikin, että käännyttäisiin asianomaisen kouluviranomaisen puoleen pyynnöllä, että jollei olisi mah- dollista perustaa erityistä ammattikoulua räätäleille, niin ai- nakin teollisuuskoulujen yhteyteen olisi liitettävä erityinen osasto räätäliammatin harjoittajia varten. Kokouksen valit- semä komitea lähetti saamansa tehtävän mukaisesti kirjel- män teollisuushallitukselle, joka lausunnossaan kannatti ano- musta, mutta myöhemmin senaatti hylkäsi sen, koska oli ole- massa käsityökouluja, joista suunnitelman mukaan myöhem- min tultaisiin muodostamaan ammattikouluja. Ammatinhar- joittajien toiveet oman ammattikoulun saamiseksi olivat ajau- tuneet karille. — Eräänä epäonnistuneen yrityksen seurauk- sena oli mm., että senaatin omaksuman kannan katsottiin nyt yhä vain pidentävän oppiaikaa, minkä vuoksi oppiaika vuonna 1895 määrättiin viideksi vuodeksi.

Viipurissa kesällä 1896 pidetyssä räätälien yleisessä ko- kouksessa oli esillä kaksikin keskustelukysymystä, jotka osoittavat ammattikouluajatukseen jatkuvasti askarruttavan mieliä, nimittäin seuraavat: Koska hallitus ei tietävästi ole

vielä mihinkään toimiin ryhtynyt ensimmäisen yleisen räätälien kokouksen pyynnöstä ammattikoulun perustamisesta maahamme, niin mihinkä toimiin olisi asian jouduttamiseksi ryhdyttävä? ja eikö olisi tarpeellinen perustaa oppilaitos, jossa annettaisiin opetusta leikkaus- ja mitta-oppissa, tahi olisiko oppilas opetettava niihin jo oppiaikanaan? Edellisen kysymyksen alustaja, työntekijöitä kokouksessa edustanut herra K. Ahonen piti valitettavana sitä epäkohtaa, että ulkomaalaiset ammattimiehet ottavat suomalaisilta etusijat, koska heillä on ollut ammattikouluja käytettävänä. Yleisenä käsityksenä oli, että hallitus ei suorastaan rupeaisi kouluja perustamaan, mutta kun kunnat ja yksityiset panisivat asian alkuun, niin valtio kyllä ryhtyisi niitä kannattamaan. Sitä ennen olisi kuitenkin ammatissaan taitavia ja opettajatehtäviin kykeneviä räätälejä lähetettävä ulkomaisten kouluihin tutustumaan meillä Suomessa tuntemattomaan koulumuotoon, jotta alusta pitäen saataisiin räätäliammattikouluihin taitavia johtajia. Tämä olisi johtoelimen — Räätäliyhdistysten Päätoimikunnan — tehtävä, kun sen säännöt kerran oli saatu vahvistetuiksi ja »silloinhan kustantaisi valtio opintomatkoja ulkomaille». Laajan keskustelun jälkeen yhdyttiin ehdotukseen, että Päätoimikunnalle myönnettäisiin täysi valta toimia asian hyväksi ja että, jollei ammattikoulua heti saataisi toimeen, tyydyttäisiin aluksi iltakouluun räätäleitä varten.

Niiden kysymysten joukossa, jotka esitettiin Tampereen yleiselle kokoukselle vuonna 1897 oli mm. seuraava: Onko oppilasten pito nykyisellä kannalla ollen tarkoitustaan vastaava, ja mitä ehtoja on vaadittava oppilaaksi pyrkijältä? Kysymyksen alustajana esiintyi räätälimestari M. Juselius, joka jo aikaisemminkin oli kiinnittänyt huomiota oppilasoloihin, jotka hänen mielestään kaipasivat parannusta, sillä nykyään tuli oppilaista vain huolimattomia hutiluksia. Varsin haitallinen epäkohta oli sekin, että toiset mestarit ilman muuta ottivat työhön toisten oppipoikia kuultuaan, että nämä jo

hieman olivat ammattiin tutustuneet. Haitallista oli sekin, etteivät oppipojiksi pyrkijät useinkaan olleet saaneet min-käänlaista alkeiskoulusivistystä. Sentähden olisi liikkeenharjoittajan, ennenkuin hän lopullisesti oppipojan ottaa, tehtävä pitävä sopimus oppilaan vanhempien tai holhoojan kanssa oppiehoista ja velvollisuuksista, jotta oppipoika edes oppiaikanaan saisi kouluopetusta. Nykyoloissa saattoivat asiat olla niin sekaisin, — kuten esittäjä sanoi — että suutari pääsee rääätäliksi ja päinvastoin, joka todistaa kehnoa ammatin oppimista.

Kun tämä oppipoikakysymys niin läheisesti koski alkeiskoulusivistystä, yhdistettiin siihen toinen ohjelmaan hyväksytty kysymys: Vastaavatko nykyiset ammatti- ja sunnuntaikoulut tarkoitustaan, ja jos ei, niin eikö olisi ryhdyttävä toimenpiteisiin ajanmukaisen koulun aikaansaamiseksi? Tämän kysymyksen alusti mestari P. J. Jyrkinen, joka valitti ammattikoulujen puutetta. Olivathan tosin nykyisetkin ammattikoulut hyviä ja hyödyllisiä, mutta ne tarkoittivat yhteisesti kaikkia teollisuusaloja, eivätkä niin ollen rääätäleille riittäneet. Nämä tarvitsivat ainakin piirustusopetusta erikseen.

Alkeiskoulukysymys — samoin kuin kysymys ns. vaaturiopiston aikaansaamisesta — oli kuulunut alusta alkaen rääätälien yleisten kokousten ohjelmaan. Kokouksissa kuitenkin suuresti epäiltiin, voitaisiinko koulukysymystä, siis oppipoikain kouluttamista, varsinaisemmin auttaa niin kauan kuin »Suomen kodeista niin tuntuvan suuri osa oli vielä sellaisella asteella, ettei voi vielä lapsiaan edes alkeiskouluissa käyttää». Mutta siitä huolimatta oli tätä kysymystä pidettävä yhä edelleenkin ohjelmassa, erittäinkin siitä syystä, että se ainakin jossain määrin »varoittaisi rääätälityönantajia koettamaan tehdä parastaan oppilaskysymykseen nähden». Oltiin näet sitä mieltä, että huonoista oppipojista tuli huonoja työntekijöitä ja näistä kehnoja mestareita. Vaikutus oli siis tulevaisuuteen nähden perin tuhoisa.

Vuosia kuluu ja jatkuvasti räätälien yleisten kokousten ohjelmissa käsitellään ammattikoulukysymystä, mutta mitään näkyvää ei kuitenkaan saada aikaan. — Ilmeisesti suurlakko syksyllä 1905 sekä aavistelut siitä mahdollisesti seuraavista selkkauksista työnantajien ja työntekijäin välillä antoivat lopullisen aiheen siihen, että räätäli työnantajat vuoden 1906 alussa vihdoinkin päättivät virallisesti perustaa oman yhdistyksen. Heti ensimmäisessä kokouksessa oli vaaliasioiden jälkeen esillä kysymys: Mihin toimenpiteisiin olisi ryhdyttävä, että saataisiin maahamme räätälien ammattiotisto? Alustajana toimi räätälimestari Liinus Aalto, jolle ammattikoulukysymys oli muodostunut oikein sydämen asiaksi. Käydyssä keskustelussa lausuttiin mielipiteitä puoleen ja toiseen, mutta mitään ratkaisua ei tehty. Kuitenkin pian tämän jälkeen päätettiin työnantajain keskuudessa vihdoinkin ryhtyä käytännöllisiin toimenpiteisiin ja toteuttamaan ammattikoulukysymystä. Ja kukapas muu oli ensimmäisenä kuin mestari Liinus Aalto, jonka aloitteesta ammattikoulun kannattamista varten perustettavalle osakeyhtiölle laadittiin sääntöehdotus osakepääoman ollessa 10.000 markkaa. Niinpä pidettiin sitten Räätälien Ammattikoulu Osakeyhtiön (Aktiebolaget Yrkesskola för skräddare) perustava kokous Helsingissä Seurahuoneessa 5 p:nä kesäkuuta 1908. Yhtiön tarkoituksena oli »erityisesti yhdistää kaikki räätäli työnantajat sekä muut asiaa harrastavat yhteistoimintaan edistääkseen mainitun ammatin ammattitaidon kehittämistä ja tätä tarkoitusta varten ylläpitää ammattikoulua räätäleille ja ulosantaa ammattitaitoa koskevaa kirjallisuutta». Yhtiön ensimmäiseen johtokuntaan kuuluivat räätälimestarit Liinus Aalto (puheenjohtajana), K. Jokela, V. C. Branch ja W. Sutinen sekä tirehtööri R. Lång. — »Vaatturin» palstoilta tapaa tämän jälkeen usein mainintoja ja selostuksia Räätälien Ammattikoulusta, joka tosin ei heti kannatusyhdistyksen perustamisen jälkeen aloittanut toimintaansa, sillä alkuvaikeudet oli ensin voitettava. Osakepääoman merkitseminen

kävi kovin hitaasti ja koulun toimihenkilöiden palkkauskysymyksestä ei tahdottu päästä yksimielisyyteen.

Kauan vireillä ollut ja eri puolilta pohdittu kysymys koulun johdon järjestämisestä sai kuitenkin 19 päivänä toukokuuta 1910 lopullisen ratkaisunsa, joka oli yksimielinen. Päätökseksi näet tuli, että johtajaa ei tulisi palkkaamaan vakinaisesti, vaan olisi johtajan asemaa pidettävä luottamus-toimena, josta voitaisiin maksaa palkkaa vasta silloin, kun koulun tulot sen sallisivat. Osakepääomaa ei siis ollut tarkoitus käyttää johtajien palkkaamiseen. Sen sijaan ammattiohpettajat ja toimistoapulainen tulisivat vakituista palkkaa nauttiviksi. Jälkimäiseen toimeen ajateltiin yhdistää »Vaaturin» toimitustehtäviä sekä mahdollisesti johtokunnan sihteerin työt. Koulun sielu, mestari Liinus Aalto, suunnitteli perusteellisesti koulun johdon ja sen toiminnan. Talousarviossa päättyivät ensimmäisen toimintavuoden menot 5.000 markkaan, minkä katsottiin hyvin riittävän.

Alkuvaikeudet tuntuivat nyt voitetuilta ja työnantaja-piireissä odotettiin suurin toivein pian toimintansa aloittavan koulun antavan uutta virikettä ammattikunnan toimintaan ja ennen kaikkea jossain määrin lieventävän »sen henkisen työvoiman puutetta, jossa ammattikunta kitui», kuten »Vaaturin» koulua koskevassa kirjoituksessa mainitaan.

Räätälien Ammattikoulu päätettiin avata 15 päivänä syyskuuta 1910 sitä varten vuokratussa huoneistossa Rikhardinkatu 4:ssä. Nimimerkki L. A. (Liinus Aalto) kirjoittaa »Vaaturin» avausta koskevassa uutisessa mm. seuraavaa: »Se hetki tulee olemaan historiallinen . . . On liian aikaista puhua siitä, miten me menestymme, mutta joka tapauksessa on hyviä edellytyksiä ja toiveita olemassa . . . Ammattikuntamme tahtoo käydä kulttuuritaisteluun. Se tahtoo kohottaa ammatikuntansa sivistystasoa ja mielellään se varmaankin uhraa roponsa ja vaivannäkönsä sellaisen työn hyväksi, joka kaikkialla katsotaan välttämättömimmäksi elämän ehdoksi ja keinoksi, jonka kautta ammattilaisellekin tunnustetaan enem-

män ihmisarvoa ja jonka kautta he voivat enemmän hyödyttää ihmiskuntaakin».

Avaaminen kuitenkin myöhästyi ja siirtyi seuraavaan tammikuuhun. »Vaatturin» viimeisessä numerossa vuodelta 1910 mainitaan monenlaisten vaikeuksien olleen avaamisen esteenä. Vuoden vaihteeseen päästyä olivat asiat siinä määrin onnellisesti, että opettajatkin oli valittu ja työhön voitiin ryhtyä. Koulun opettajina toimivat herra V. Nordqvist ja herra A. Kivimäki. Oppilaita oli seitsemän.

Toiminta ei kuitenkaan muodostunut pitkäaikaiseksi, sillä 4 päivänä huhtikuuta 1911 pitämässään vuosikokouksessa Räättälien Ammattikoulu Osakeyhtiö päätti toistaiseksi keskeyttää koulun toiminnan. Syyksi sanottiin se, ettei osakeyhtiö koulun tähänastiseen toimintaan perustuvan laskelman nojalla katsonut voivansa yksinomaan omalla kannatusavullaan ylläpitää koulua, ellei se saa siihen avustusta yleisistä varoista. »Vaatturi» valittaa asiaa ja ilmoittaa samalla johtokunnan ryhtyneen toimenpiteisiin avustuksen saamista varten. Käsityö- ja Tehdasyhdistykseltä pyydettiin lausunto, joka oli joka suhteessa puoltava. Mutta siitä huolimatta johtokunnan toiveet pettivät, sillä viranomaiset eivät juuri sinä ajankohtana katsoneet voivansa asiaan puuttua. Näinollen suurin toivein perustettu Räättälien Ammattikoulu toimitetaan noin kolmen kuukauden ajan sulki ovensa seitsemältä opinhaluiselta oppilaaltaan.

Muutaman vuoden hiljaisuuden jälkeen ryhtyi kouluasiaa ajamaan Helsingin Käsityö- ja Tehdasyhdistys, jonka kuukausikokouksessa keväällä 1915 yhdistyksen puheenjohtaja, tehtailija V. von Wright esitti kysymyksen uusien ammattikoulujen perustamisesta, jolloin tulisi myös kysymykseen alkeisammattikoulun perustaminen vaatturioppilaita varten. Ehdotus, joka perustui valtion ammattikoulukomitean mietintöön, sai vaatturipiireissä täydellisen kannatuksen. Tosin vaatureilla oli suurena ihanteenaan ammattinsa korkeakoulu »Akademia», mutta sellaista ei voitaisi heti perustaa,

vaan ensiksi olisi saatava alkeiskoulu, jossa ammattioppilaille annettaisiin oikea pohjakoulutus.

Asiasta pyydettiin lausuntoa Suomen Vaatturityönantajain Yhdistyksen Helsingin osastolta, joka esityksessään totesi, että yhteiskuntaolot olivat siinä määrin viime vuosikymmeninä muuttuneet, ettei kauempaa voitaisi tulla ilman ammattikoululaitosta toimeen. Yleisen sivistyksen nopea edistyminen asetti näet uusia vaatimuksia myöskin ammattikunnalle. Se vaati ammattikuntaa pysyttelemään samalla tasolla, mikä olisi mahdollista ainoastaan järjestelmällisen koulukasvatuksen avulla, sillä oppipoikajärjestelmä sellaiseenaan oli jo aikansa elänyt ja kaipasi kipeästi uusimista. Kaikesta tästä käytännöllinen ammattitaito kärsisi suuresti ja kunnollisista ammattilaisista oli huutava puute. Lausunossaan osasto masentuneena epäilikin, ettei muutaman vuosikymmenen kuluttua olisi ammattikunnan keskuudessa paljonkaan ammattitaidosta jäljellä.

Sekä Helsingin Käsityö- ja Tehdasyhdistyksen että Suomen Vaatturityönantajain Yhdistyksen Helsingin osaston lausunnoissa ehdotettiin vaatturikoulun perustamista kunnalliselle pohjalle ja niinpä kysymys esitettiin Helsingin kaupunginhallitukselle, joka luonnollisesti siirsi sen komitealle lausunnon antamista varten. Vakavalta kannalta tunnuttiin asiat otetun, koskapa asiantuntijana vaatturimestari Liinus Aalto, joka täydellä innolla oli jälleen yhteisessä asiassa mukana, hankki komitealle tarkat tiedot mm. muiden Pohjoismaiden vaatturiammattikoulujen toiminnasta ja laati perustettavasta koulusta hyvin yksityiskohtaisen esityksen, jossa hän käsiteli koulun hallintoa, opetusohjelmaa, opettajia, taloutta ym.

Johtuiko sitten maamme valtiollisessa elämässä tapahtuneista suurten ratkaisujen vuosista tai joistakin muista syistä, mutta vasta vuonna 1920 Helsingin kaupungin sosiaalilautakunta antoi lausuntonsa ja menoarvion uutta koulua varten, Tässä lausunnoissaan sosiaalilautakunta asettui sille kannalle, että vaatturiammattikunnan tulisi puolestaan avustaa perus-

tettavaa koulua 20.000 markalla vuodessa kolmen ensimmäisen toimintavuoden aikana. — Sitten kaupunginvaltuusto pyysi myöskin lausuntoa rahatoimikamarilta, joka puolestaan tulo- ja menoarviota suunnitellessaan tiedusteli kirjeellä Suomen Vaatturityöntantajain Liitolta lupausta ja sitoumusta tuon edellytetyn 20.000 markan suorittamisesta.

Nyt sai vaatturiammattikoulun perustaminen yhä vanhemman pohjan, sillä Liitto ei luonnollisestikaan voinut yksin mennä ko. avustuksesta vastuuseen. Liitto ehdotti, että perustettaisiin kannatusyhdistys, jonka puoleen koulu saattaisi mahdollisissa taloudellisissa vaikeuksissa ja muissakin asioissa tarpeen vaatiessa turvautua, ja antoi tämän kysymyksen kolmimiehille jaostolle, jolla ennestään jo oli muitakin ammattikoulua koskevia kysymyksiä selvitettävänä. Tähän jaostoon Helsingin Vaatturityöntantajain Yhdistys N:o 2 ja Helsingin Varastotyöntantajain osasto valitsivat kolme jäsentä kumpikin. Jaosto pani heti avustusmerkintälistat kiertämään ja laati sääntöehdotuksen kannatusyhdistystä varten sekä kutsui avustuksenmerkitsijät kokoukseen perustamaan uutta yhdistystä. Ensimmäisenä päivänä joulukuuta vuonna 1920 pidettiin sitten kokous, jossa päätettiin perustaa ko. yhdistys, joka sai nimekseen »Suomen Vaatturiammattikoulun Kannatusyhdistys». Sääntöehdotus tarkastettiin ja hyväksyttiin sekä valittiin johtokunta, johon tulivat herrat K. Kaskinen, A. Karttunen, L. Niska, J. Rissanen, H. Krapffisky ja E. S. Paloheimo. Yhdistys tuli koko maata käsittäväksi, sillä sen tarkoituksena oli kerätä varoja kaikkialla maassa ja avustaa mahdollisuuksien mukaan muihinkin kaupunkeihin perustettavia vaatturiammattikouluja. — Helsingin koulua varten kolmeksi vuodeksi tarvittava määrä merkittiin nopeasti, sillä kangastukkukauppiat ja vaatturiliikkeet olivat kiitettävällä auliudella hankkeessa mukana. Rahatoimikamari sai myös pyytämänsä takuun.

Kaupungin komitea, jonka tehtävänä oli antaa lopullinen

yhdistetty esitys vaatturiammattikoulun perustamisesta, ehdotti, että asia ei antaisi aihetta toimenpiteisiin, ja huomautti, että ammattitaitoisten työntekijäin puute vaatturiammatin alalla epäilemättä on maamme muissa osissa yhtä tuntuva. Näin ollen ei Helsingin koulun tarkoituksena ollut muka tyydyttää yksin pääkaupungin vaan myöskin maaseudun tarve. Tällöin ei myöskään Helsingin kaupunki yksin olisi vastuussa koulun ylläpitämisestä.

Rahatoimikamari lausui osaltaan käsityksensä, että valtion olisi etusijassa ryhdyttävä toimenpiteisiin niin yleistä yhteiskunnallista laatua olevissa kysymyksissä kuin mitä mm. ammattitaidon kohottaminen on. Lisäksi asia koski tietenkin myös työnantajia, joten sen mielestä asia olisi ratkaistava valtion ja näiden kesken. Kunnalla sitä vastoin ei periaatteellisesti voi katsoa olevan samoja velvollisuuksia ammattikehitykseen nähden erikoisammattien alalla. Jos kaupunki perustaisi vaatturiammattikoulun, saattaisivat sitä paitsi muutkin ammattiryhmät ja -yhtymät vaatia perustettavaksi samantapaisia kouluja opetuksen antamiseksi niiden edustamissa ammateissa, mikä kävisi kaupungille liian kalliiksi. Aikaisemmin kirjaltajia varten perustettua kunnallista ns. yhdenpäivän koulua oli pidettävä erikoisten syiden aiheuttamana poikkeuksena säännöstä.

Näiden seikkojen lisäksi huomautettiin, että vaikka koulu olisikin kunnallinen, kunnan osuus sen johtoon rajoittuisi ammattikouluista 2 päivänä maaliskuun 1920 annetun asetuksen mukaan yhden ainoan sijan, koulun johtokunnan puheenjohtajan paikan täyttämiseen. Kunnan etu koulun hallinnossa tulisi siis erittäin vähäisessä määrässä huomioituksi. Jo tältä kannalta katsoen — mutta varsinkin sen vuoksi, että kunta, jos se sitoutuisi ylläpitämään koulua taloudellisista vaikeuksista huolimatta, vastaisiksi ajoiksi sitoutuisi velvoituksiin, joiden taloudellinen merkitys on vain likimäärin arvioitavissa — komiteasta näytti arveluttavalta, että kunta ottaisi koulun vastuulleen.

Aivan toiseksi muuttuisi asianlaita komitean mielestä, jos kunta ainoastaan kannattaisi vaatturiammattikoulua esim. vuotuisella määrärahalta. Kun Suomen Vaatturityöntantajain Liitto jo oli ilmoittanut olevansa halukas siinä tapauksessa, että koulu saadaan aikaan, suorittamaan sen ylläpitämiseksi kolmen vuoden aikana 20.000 markkaa vuodessa, näytti komitean mielestä voitavan olettaa, että Liitto, jonka etu ensi sijassa vaati koulun perustamista myös, jos sillä oli toivoa saada kunnalta kannatusta, ottaisi kantaakseen tuon jonkin verran suuremman vastuun koulun ylläpitäjänä.

Komitea oli siis sitä mieltä, että kysymys ehdotetun vaatturiammattikoulun perustamisesta nyt esitettyssä muodossa olisi jätettävä raukeamaan. Jos sitä vastoin Liitto sitoutuisi koulun perustamaan ja ylläpitämään, oli komitean mielestä kunnalla syytä avustaa sitä vuotuisella määrärahalta, jota komitean harkinnan mukaan voitaisiin myöntää jopa 15000-20000 markkaa, mutta jonka määrääminen tietysti jäisi uuden esityksen varaan.

Ammattikoulun perustamiskysymys — oltuaan yli kuusi vuotta kaupungin eri elinten käsittelyn kohteena — oli lopullisesti kaupunginvaltuustossa esillä 30 päivänä marraskuuta 1921 ja valtuusto hyväksyi valitettavasti komitean lausunnon sellaisenaan.

Vaatturiammatinharjoittajain keskuudessa tunnettiin katkeruutta valtuuston kielteisen päätöksen johdosta. Ainoana lohdutuksena ja rohkaisun antajana oli kaupunginvaltuuston päätökseen sisältyvä epäsuora myönnitys kaupungin avustuksesta koululle, jos sen perustaminen tapahtuisi ammattikunnan toimesta. Ulkomaillakin kiinnitettiin huomiota kaupunginvaltuuston kielteiseen ratkaisuun, sillä mm. tanskalainen vaatturilehti »Beklaedningsindustrien» kertoi otsikolla »Ei kunnallista vaatturiammattikoulua Suomeen» tšekäläisten ammattiveljien epäonnistuneesta yrityksestä.

Vastoinikäymisten aiheuttaman lamaannustilan voitettuaan Suomen Vaatturinammattikoulun Kannatusyhdistys hankki jatkuvasti lisää jäseniä, peri näiltä jäsen- ja kannatusmaksuja, otti vastaan lahjoituksia, ylläpiti ompeluseuraa ja hankki muitakin tuloja, joista vähitellen muodostui riittävän suuri pääoma koulun perustamisen rahoittamiseksi, mutta olisi kuitenkin ollut liian uskallettua kootuilla varoilla suunnitella myöskin koulun jatkuvaa ylläpitämistä, kun yleisiä ja muita suurempia lahjoitusvaroja ei aluksi ollut käytettävissä. Vasta vuonna 1928 yhdistys lopulta uskalsi ryhtyä koulun perustamispuuhin, varsinkin kun valtioneuvostolle jätetyn anomuksen johdosta oli toiveita avustuksen saannista ja kun Kalle Kuusinen Oy. sitoutui viitenä peräkkäisenä vuotena lahjoittamaan koululle vuosittain 10000 markkaa.

Helsingin vaatturiammattikoulun perustamispäätös tehtiin Kannatusyhdistyksen kokouksessa 10 päivänä huhtikuuta 1928, jolloin myös valittiin koulun ensimmäinen johtokunta: vaaturiliikkeenharjoittajat Liinus Aalto puheenjohtajana, Leo Niska varapuheenjohtajana, muina varsinaisina jäseninä kauppias Kalle Kuusinen, vaaturiliikkeenharjoittajat K. Jokela, M. Nuppola, A. A. Soini ja vaatturi T. Parkkinen, viimeksimainittu työntekijäin edustajana sekä varajäseninä vaaturiliikkeenharjoittajat Y. Luomajoki ja E. Risänen. Koulun ensimmäisinä opettajina olivat vaaturiliikkeenharjoittaja Y. Luomajoki, joka samalla toimi rehtorina, sekä vaatturi Simo Kähkönen (myöhemmin koulun monivuotinen rehtori). Koulun viralliset avajaiset pidettiin 15 päivänä syyskuuta 1928 valtiovallan edustajain, kutsuvieraiden ja koulun kannattajapiirien kunnioittaessa tilaisuutta läsnäolollaan.

Koulun nyt toimittua yli neljännesvuosisadan olisi mielenkiintoista luoda katsaus sen sitkeään kamppailuun varsinkin alkuaikojen taloudellisia, huoneisto- ym. vaikeuksia vastaan ja samalla todeta miten koulu nyt on saanut asemansa vakautetuksi ja vankalla pohjalla toimii 40 oppilaan ja 4

opettajan voimalla rehtori Akseli Pöyhösen johdolla vaaturin nuorimman polven tarpeellisena opinahjona, josta vuosittain valmistuu päteviä työntekijöitä maamme vaatturiammattikunnan palvelukseen.